

FUNKCIONALIZAM

- Funkcionalizam je stilsko razdoblje u modernoj arhitekturi, dizajnu (i ostalim umetnostima) koje je trajalo od 1920-tih do 1970-tih. Suština tog pravca svodila se na ideji da funkcija određuje formu, i da je samo ono što je funkcionalno - lepo i umetnički vredno.
- Sve ono što je nefunkcionalno je kič i kvazi umetnost, bez obzira na visoke namere umjetnika.
- Funkcionalizam u arhitekturi se svodio na princip da je arhitekta trebao oblikovati građevinu u skladu sa njenom namenom, vodeći pritom računa o materijalima, i strukturi same građevine.

POČECI FUNKCIONALIZMA:

- Funkcionalizam, povezuje se sa modernom arhitekturom, koja se razvila u 20. veku, kao rezultat promena u tehnici građenja zgrada, upotrebe novih materijala (željeza, čelika, betona, stakla), novih mašina (dizalica, liftova) koji su omogućili gradnju novih vrsta građevina za nove potrebe (neboderi), i na taj način u interakciji promenili kulturne i estetske ideale.
- Funkcionalizam se u stvari, pojavio kao izraz revolta prema pojavi do tad prevladavajuće mode istorijskih neostilova. Jedna od smešnih gotovo karikaturalnih pojava bila je upotreba lijevanih željeznih korintskih (ili dorskih) stubova - koji nisu nosili ništa, ali su stavljani na portale takvih neoistorijskih zgrada iz čisto dekorativnih razloga, - dakle bez ikakvog funkcionalnog razloga i opravdanja.

- Funkcionalisti su s pravom tražili da moderni arhitekti - posao projektovanja otpočnu sa analizom funkcija buduće građevine, i studijom najboljih tehničkih sredstava da se to postigne. Iz tih razloga funkcionalizam je insistirao na jedinstvu arhitekture i inženjeringa, poslovima koji su u 19. veku još bili potpuno odvojeni.

- Kod funkcionalizma je sve bilo podređeno funkciji, težilo se minimalizmu i lišavanju svega nepotrebnog. Temeljni principi funkcionalizma bili su odbojnost prema neoistorijskim stilovima, larpurartizmu, shvatanje socijalne uloge umetnosti, te u skladu s tim nastojanje da se kreiraju zdrave, svetle građevine čistih geometrijskih formi.
- Karakteristike funkcionalističkih građevina su pravilne geometrijske forme građevina (kocke, kvadrati), ravni krovovi, linijski raspored prozorskih otvora i glatke fasade (bez štuko dekoracija). Funkcionalizam se ogledao i u enterijerima koji su takođe bili svetli, minimalistički sa nameštajem strogih geometrijskih formi.

- U to vreme (1880.) je jedan od pionira modernog arhitektonskog projektovanja američki arhitekt Luj Saliven skovao slogan, koji je postao moto stila - ***forma slijedi funkciju.***
- Nakon toga je 1920., i drugi veliki arhitekta tog stila - Le Korbizje izbacio novi snažni moto – ***kuća je mašina za stanovanje.***
- Na nastanak pokreta uticao je i Adolf Los svojim esejom ***Ornament je zločin.***

PREDSTAVNICI:

- Adolf Los
- Valter Gropijus
- Ludvig Mis van der Roe
- Le Korbizje
- Frenk Lojd Rajt
- Hans Majer
- Bruno Taut
- Lučio Kosta
- Oskar Nimejer

Adolf Los

Kuća Miler, Prag, 1928.

Kuća Štajner, Beč

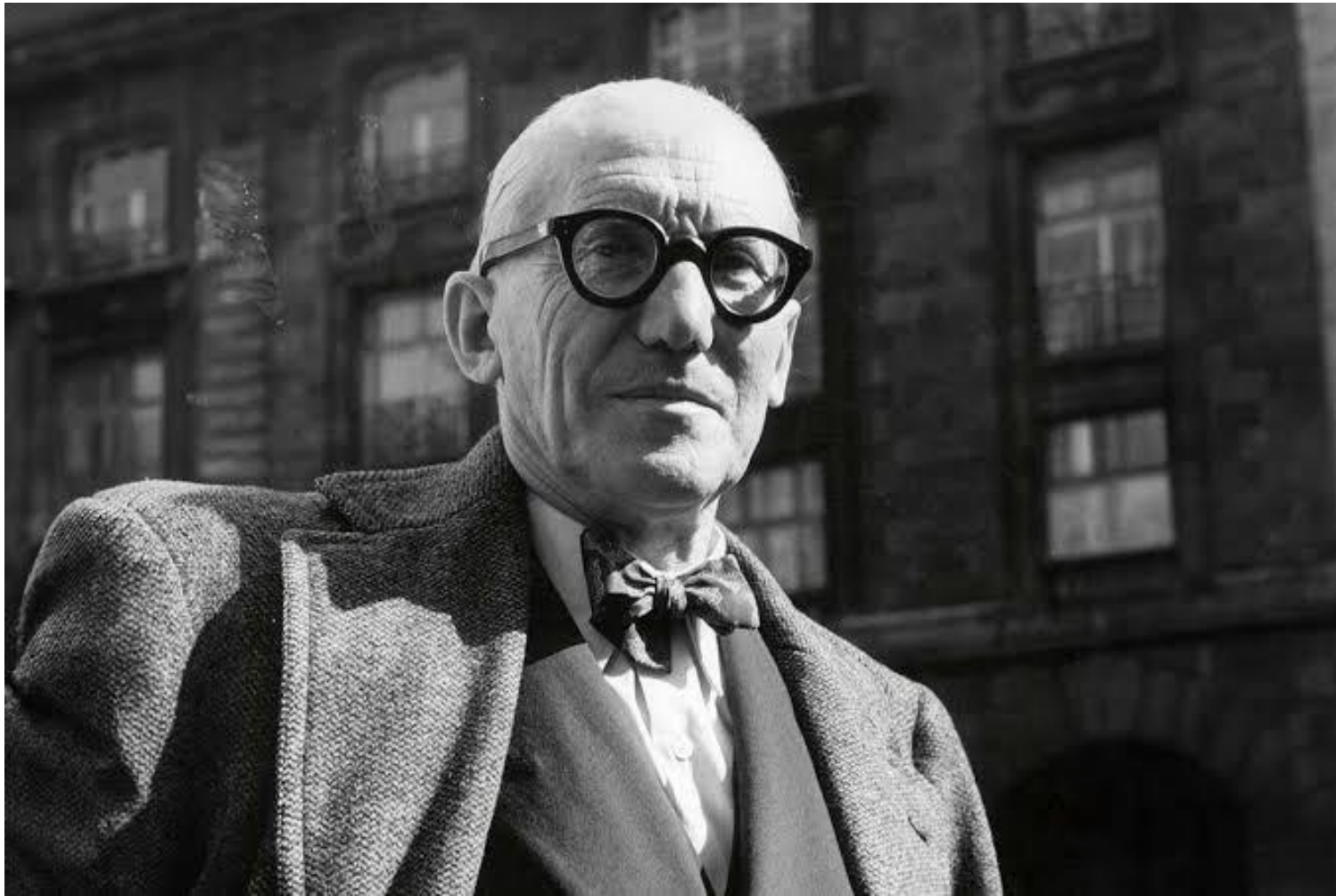
Valter Gropius

Radionice Bauhausa

Vila Gropijus, 1938.

Le Korbizje

Vila Savoj, 1931.

Crkva u Ronšanu, Francuska, 1950.

Ludvig Mis van der Roe

Njemački paviljon u Barseloni, 1928/1989

Nova nacionalna galerija u Berlinu, 1968.

Stolica za izložbu u Barseloni, 1929.

Frenk Lojd Rajt

Kuća Robi, Čikago, 1909.

Enterijer kuće Robi

Stolica, 1902.

Kuća Kaufman, SAD, 1939.

FALLINGWATER

Enterijer kuće Kaufman

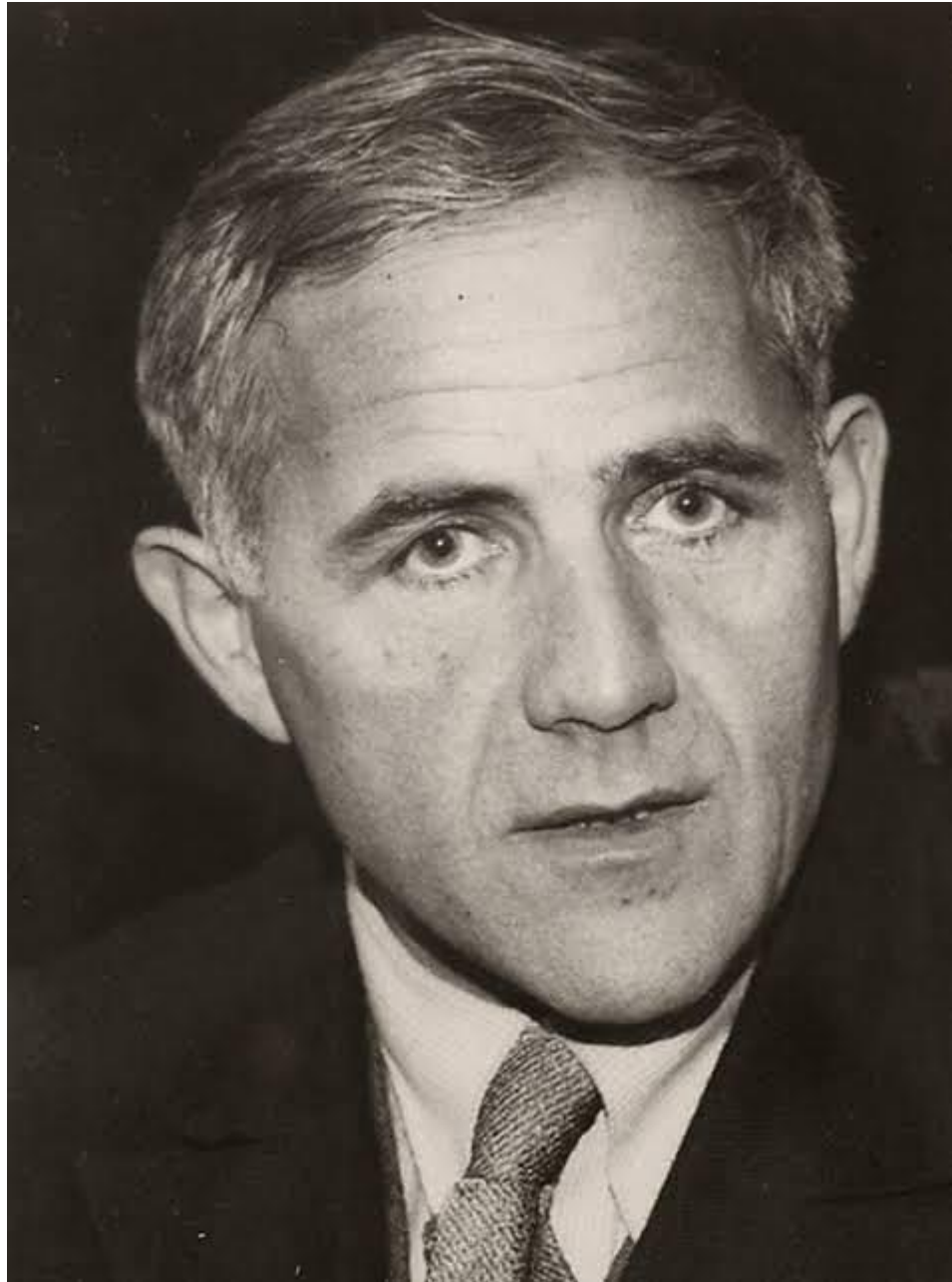
Enterijer kuće Kaufman

Gughenhajmov muzej, Njujork, 1959.

Enterijer Gugenhajmovog muzeja u Njujorku

Hans Majer

Apartmani u Desau/Bauhaus, 1930.

Enterijeri, 1930.

Oskar Nimejer

Palata Gustavo Kapanenema, Rio de Žaneiro, 1937.

Zgrada UN, Njujork, 1951.

Crkva Sv.Franje Asiškog, Brazil, 1943.

Muzej moderne umjetnosti Brazil, 1991.